

627

สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา ภูมิภาคใต้

นางสาวปัจฉิมา พิตรสาธ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-209-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11701346X

STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN SOUTHERN REGION

Miss Patchima Pitsatorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-209-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปัจฉิมา พิตรสาร : สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ (STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION
OPERATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN SOUTHERN REGION)

อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท, 146 หน้า. ISBN 974-634-209-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน โรงเรียนละ 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 319 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.71 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe'test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด มีการวางแผนการดำเนินงาน มีการนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน มีการสำรวจเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งพบว่ามีการใช้บุหรี่มากที่สุด รองลงมาคือสารระเหย สุรา และกัญชา มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และมีการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดแก่นักเรียน
2. ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน มีปัญหาในระดับปานกลางได้แก่ การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการแก้ปัญหายาเสพติด การดูแลสถานที่ลับตาที่เอื้อต่อการเสพยาเสพติด การวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เด็กติดยาเสพติดและการได้รับการนิเทศงานป้องกันยาเสพติดจากศึกษานิเทศก์
3. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนด้านการวางแผนและด้านการติดตามและประเมินผล มีปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ ปัจฉิมา พิตรสาร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เทพวณี หอมสนิท
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#C741319 : MAJOR HEALTH EDUCATION
KEY WORD: STATE/ PROBLEMS/NARCOTIC PREVENTION
PATCHIMA PITSATORN: STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN SOUTHERN REGION. THESIS ADVISOR: ASST.PROF. TEPWANEE S. HOMSANIT, H.S.D. 146 PP. ISBN 974-634-209-6

The purposes of the research were to investigate the state and to compare the problems in narcotic prevention operation in secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General Education in southern region. The constructed questionnaires were distributed to three hundred and nineteen secondary schools. Two hundred and eighty-three responses, accounting for 88.71 percent, were returned.

The obtained data were then analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations. One-way Analysis of Variance and Scheffe'test were also utilized to determine the significant differences at the .05 level among the four sizes of schools: small, medium, large, and extra large schools.

The results of the study were as follows :

1. Generally, the schools had the narcotic prevention committee, planning, supervision and evaluation. The extra curricula activities on drug knowledge and drug counselling were also provided for students. The most common drugs used in schools were cigarettes, volatile solvents, alcohols, and marihuana, respectively.

2. The problems in narcotic prevention operation in secondary schools were found at the "moderate" level. Those were: the collaboration from guardians to solve drugs abuse problems, inspecting the favorable out of sight places for drug use; analyzing the cause of drugs used in children; and recieving supervision from educational supervisor.

3. There were significant differences among small, medium, large, and extra large size of schools in the areas of management at the .05 level. The large and medium schools had more problems than small schools. There were no significant differences among those schools in the areas of planning, and the supervision and evaluation at the .05 level

ภาควิชา.....พลศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติ..... *ไฉฉมา ปิตสาร*

สาขาวิชา.....สุขศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *เทพวานี หอมสนิท*

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทย์ หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์สาขาวิชาสุศึกษา ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา ให้ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณกรกมล เก่าวสมบัติ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล เป็นที่ปรึกษา พร้อมช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์สำเร็จด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ กรมสามัญศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย รวมถึงทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือที่ไม่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ และขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ในการศึกษาเล่าเรียน และเป็นกำลังใจในการเรียน

ขอขอบพระคุณ คุณชัยทัต นุ่มผ่อง และครอบครัว พิศรสาธร์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้ คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา คุณบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ที่ประสพวิชาให้แก่ผู้วิจัย

ปัจฉิมมา พิศรสาธร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและแนวทางการป้องกันยาเสพติด.....	9
แผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2535-2539) ระดับมัธยมศึกษา.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ.....	26
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	146

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	38
2	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	40
3	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	42
4	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	44
5	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนด้านการวางแผน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	48
6	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	50
7	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน..	64
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟของปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ด้านการวางแผน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	66
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนด้านการวางแผน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	68
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ ของปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนด้านการปฏิบัติงาน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	74
12	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนด้านการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ.....	75
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเอฟ ของปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	76
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนด้านการติดตามและประเมินผล ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน..	79

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย